

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**
 Ημερομηνία: Πέμπτη, 02-04-2009
 Σελίδα: 10
 Μέγεθος: 661 cm²
 Μέση κυκλοφορία: 40890
 Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001
 Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΤΥΠΩΘΗΤΩ

Τα βιβλία αυτοσυστήνονται; Ο συγγραφέας είναι ο επαρκέστερος πληρεξούσιος ανάμεσα στο έργο του και στον αναγνώστη; Οι λέξεις και τα πράγματα του συγγραφέα πώς συναντούν τις λέξεις και τα πράγματα του ήρωα ή του αφηγητή; Η στήλη «Τυπωθήτω» προκαλεί και απαντά σε τέτοια υφής ερωτήματα. Βιβλία όλου του φάσματος, πριν φτάσουν στις προθήκες των βιβλιοπωλείων, εξομολογούνται λεπτομέρειες της γραφής τους. Πεζογράφοι, ποιητές, δοκιμογράφοι, μεταφραστές, ανθολόγοι, σε πρώτο πρόσωπο, πριν παραδοθούν στον συστηματικό και στον απλό αναγνώστη – βιβλία πριν αρχίσουμε να τα φυλλομετράμε.

«Ο, τι χάνεται/ διασώζεται μέσα μας/ ως αυτό που χάνεται».

Χάρης Βλαβιανός
Διακοπές στην πραγματικότητα
 εκδόσεις Πατάκη, σ. 130

Αυτό το βιβλίο ξεκινά δείχνοντας αμέριστη εμπιστοσύνη (θα τολμούσα να πω «πιστεύοντας») σε δύο αξεχώριστα «είδωλα» της γραφής: στο είδωλο της σκέψης και στο είδωλο που γεννά η γλώσσα. Και η εκλογή του «είδωλου» ως διακριτού σημείου δεν είναι τυχαία, όταν μιλάει για αυτή τη συλλογή. Γιατί κάθε ποίημα (ακόμα και στις μέρες μας, του μεταμοντέρνου

σκεπτικισμού) αποτελεί ένα είδωλο κάποιας πραγματικότητας. Δηλαδή κάτι που –ως κατασκευάσμα της δεξιοτήτας του ποιητή (γιατί τι άλλο είναι ένα ποίημα παρά ένα λεκτικό αρχιτεκτόνημα)– προκύπτει από τη λέξη «είδος», δηλαδή αυτό που φαίνεται, και σημαίνει κάτι που μπορεί να γίνει αντιληπτό με τις αισθήσεις μας. Να, λοιπόν, που συναντιούνται η γλώσσα με τη σκέψη: αν ισχύει αυτό που έγραψε στην ωριμότητά του ο Αμερικανός φιλόσοφος Ρίτσαρντ Ρόρττ (και μου θύμισε σε πρόσφατη συζήτηση ο στενός φίλος Χρήστος Χρυσόπουλος), ότι «όλοι οι φιλόσοφοι μετά τον Νίτσε απλώς

διαπραγματεύτηκαν αξιοπρεπείς όρους για να παραδώσουν τη φιλοσοφία στους ποιητές», τότε η ποίηση μοιάζει να είναι ο παραδειγματικός αποδέκτης αυτής της παρακαταθήκης του λόγου. Αυτή η ένατη ποιητική συλλογή έχει τίτλο: *Διακοπές στην πραγματικότητα*, και φέρει τον ενδεικτικό διευκρινιστικό υπότιτλο: «Ποιήματα, Σχεδιάσματα, Μεταγραφές». Χωρισμένη σε τρεις εκτενείς ενότητες υπό τους τίτλους: «Lacrimae Amantis», «Πρόσωπα

/ Προσωπεία» και «Η επιφάνεια των πραγμάτων», συγκεντρώνει σε ένα συνεκτικό έργο την εργασία των τελευταίων έξι ετών, και αισθάνομαι πως (σε ό,τι με αφορά) αποτελεί το επιστέγασμα (όχι όμως τον προορισμό) μιας ποιητικής διαδρομής. Ας μιλήσουμε καλύτερα για έναν κόμβο. Αν στην προηγούμενη συλλογή μου (*Μετά το τέλος της ομορφιάς*) με ενδιέφερε να διερευνήσω τη δυνατότητα της μετάβασης σ' ένα αυθεντικό «μετά» που να μπορεί να μας περιέχει, στην παρούσα εξετάζω σε βάθος την επιφάνεια του «τώρα» και τη δυνατότητα της γλώσσας (παρά την αστάθεια και τη ρευστότητα των λέξεων) να διασώσει κάτι από όσα προσπαθεί να παγιδεύσει.

Οι *Διακοπές στην πραγματικότητα* επιχειρούν να κινητοποιήσουν με διακριτικότητα αλλά και τόλμη (γιατί το πρώτο που κάνει ένας ποιητής είναι να προσεταιριστεί τα επίθετα που θα τον στοιχειώνουν) όλες τις μεθόδους που μπορούσα να σκεφτώ για ν' αναστοχαστώ μια πραγματικότητα που είναι αδιάκριτη και αναιδής. Συνομιλίες με ποιητές και

ποιήματα, φιλοσοφικές παρατηρήσεις, εγκιβωτισμοί, σχεδιάσματα, γλωσσικά παιχνίδια είναι τρόποι που δοκιμάζονται, αλλά δίχως να αποδίδεται σε κανέναν το πρωτείο, επειδή νομίζω ότι βασικό μέλημα της ποίησης είναι να σταθεί απέναντι σε μια «πραγματικότητα» η οποία –το γνωρίζουμε πια– φτιάχνεται από σημεία.

Η σχέση ανάμεσα στη μυθολογία και στην πραγματικότητα τείνει όλο και περισσότερο ν' αντιστραφεί. Ζούμε, όπως καθημερινά μάς θυμίζουν οι τηλεοπτικές οθόνες, σ' έναν κόσμο μυθολογικών. Επομένως δεν έχει νόημα να κατασκευάζουμε realities. Το στοιχείο, αν όντως υφίσταται ακόμη, είναι να επινοήσουμε εκ νέου την πραγματικότητα και να μπορέσουμε να τη νοηματοδοτήσουμε μέσω της γλώσσας.

Γι' αυτό τον λόγο, η σημασία βαραίνει την πρόθεση: *Διακοπές στην πραγματικότητα* και όχι από την πραγματικότητα. Η ποίηση μας καλεί σε μια νέα συμμετοχή.